ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PEDRO CRUZ VILLALÓN
της 3ης Σεπτεμβρίου 2015 [1]

Υπόθεση C-239/14

Abdoulaye Amadou Tall
κατά
Centre public d'action sociale de Huy (CPAS de Huy)

[αίτηση του Tribunal du travail de Liège (τμήμα του Huy) (Βέλγιο)για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης — Σύνορα, άσυλο και μετανάστευση — Μεταναστευτική πολιτική — Νέα αίτηση ασύλου — Άρθρο 39 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ — Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Μεταγενέστερες αιτήσεις ασύλου — Απόρριψη — Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής — Προσφυγή χωρίς ανασταλτικό αποτέλεσμα»

1. Στο πλαίσιο προσφυγής κατά αποφάσεως περί μη εξετάσεως νέας αιτήσεως ασύλου, υποβάλλεται εκ νέου στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα σε σχέση με την ερμηνεία του άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ [2], ζήτημα επί του οποίου η εκδοθείσα από το τμήμα μείζονος συνθέσεως στην υπόθεση Abdida [3] απόφαση θα μπορούσε, υπό τους όρους υπό τους οποίους είναι διατυπωμένη, να αποτελέσει νομολογιακό προηγούμενο προκειμένου να δοθεί απάντηση στο αιτούν δικαστήριο. Ωστόσο, η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική νομοθεσία υπέστη τροποποίηση και, έκτοτε, οι προσφυγές που ασκούνται κατά των απορριπτικών των μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου αποφάσεων αντιμετωπίζονται, αναδρομικώς, υπό τους ίδιους όρους σε σχέση με τις προσφυγές που ασκούνται κατά της απορριπτικής της πρώτης αιτήσεως ασύλου αποφάσεως. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα, κατά την άποψή μου, το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα να απολέσει οριστικά το αντικείμενό του, με αποτέλεσμα να παρέλκει, συνεπώς, η επί της ουσίας απάντησή του.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 — Οδηγία του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ L 326, σ. 13).

3 — Απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014 (C-562/13, EU:C:2014:2453).

I – **Νομοθετικό πλαίσιο**

Α. *Δίκαιο της Ένωσης*

1. Οδηγία 2005/85

2. Κατά την αιτιολογική σκέψη 15 της οδηγίας 2005/85, «[ό]ταν ο αιτών υποβάλλει νέα αίτηση χωρίς να προσκομίζει νέα στοιχεία ή επιχειρήματα, θα ήταν δυσανάλογο να υποχρεούνται τα κράτη μέλη να ανοίγουν νέα πλήρη εξεταστική διαδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν επιλογή μεταξύ διαδικασιών που περιλαμβάνουν εξαιρέσεις ως προς τις εγγυήσεις των οποίων απολαμβάνει κανονικά ο αιτών».

3. Στην αιτιολογική σκέψη 27 της ίδιας οδηγίας ορίζεται ότι, «[σ]ύμφωνα με βασική αρχή της κοινοτικής νομοθεσίας, οι αποφάσεις επί αιτήσεως ασύλου και περί ανακλήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα πρέπει να επιδέχονται αποτελεσματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης. Το κατά πόσον η προσφυγή είναι αποτελεσματική, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εξέταση των σχετικών γεγονότων, εξαρτάται από το διοικητικό και δικαστικό μηχανισμό κάθε κράτους μέλους ως σύνολο.»

4. Το άρθρο 32 της οδηγίας 2005/85 ορίζει τα εξής:

«1. Όταν ένα πρόσωπο που έχει υποβάλει αίτηση ασύλου σε κράτος μέλος προβαίνει σε περαιτέρω διαβήματα ή υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση στο ίδιο κράτος μέλος, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να εξετάζει τα περαιτέρω διαβήματα ή τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης στο πλαίσιο της εξέτασης της προηγούμενης αίτησης ή της εξέτασης της αίτησης επανεξέτασης ή του ένδικου μέσου, εφόσον οι αρμόδιες αρχές μπορούν να λάβουν υπόψη τους και να εξετάσουν όλα τα στοιχεία στα οποία βασίζονται τα περαιτέρω διαβήματα ή η μεταγενέστερη αίτηση στο πλαίσιο αυτό.

2. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ειδική διαδικασία όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3, όταν ένα πρόσωπο υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση ασύλου:

α) μετά την απόσυρση ή παραίτηση εκ της προηγούμενης αιτήσεώς του δυνάμει των άρθρων 19 ή 20·

β) μετά τη λήψη απόφασης σχετικά με την προηγούμενη αίτηση. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τη διαδικασία αυτή μόνο μετά τη λήψη τελεσίδικης απόφασης.

3. Η μεταγενέστερη αίτηση ασύλου υποβάλλεται κατ' αρχήν σε προκαταρκτική εξέταση προκειμένου να καθορισθεί εάν, μετά την ανάκληση της προηγούμενης αίτησης ή μετά τη λήψη της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου επί της αιτήσεως, προέκυψαν ή υποβλήθηκαν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα σχετικά με την εξέταση του εάν ο αιτών πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως πρόσφυγα δυνάμει της οδηγίας 2004/83/ΕΚ.

4. Εάν μετά την προκαταρκτική εξέταση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα στοιχεία ή πορίσματα τα οποία αυξάνουν σημαντικά τις πιθανότητες χαρακτηρισμού του αιτούντος ως πρόσφυγα δυνάμει της οδηγίας 2004/83/ΕΚ, η αίτηση εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με το κεφάλαιο ΙΙ.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, να εξετάζουν περαιτέρω μεταγενέστερη αίτηση όταν υπάρχουν άλλοι λόγοι που επιτάσσουν την επανεξέταση της αίτησης.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν περαιτέρω την αίτηση μόνο εάν ο συγκεκριμένος αιτών, χωρίς υπαιτιότητά του, δεν μπόρεσε να επικαλεσθεί τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου κατά την προηγούμενη διαδικασία, ιδίως με την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 39.

[…]»

5. Το άρθρο 34, παράγραφος 2, της οδηγίας 2005/85 ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία κανόνες για την προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 32», διευκρινίζοντας ότι «[ο]ι κανόνες δεν πρέπει να καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο σε νέα διαδικασία ούτε να οδηγούν πρακτικώς στη ματαίωση ή στο σοβαρό περιορισμό της πρόσβασης αυτής».

6. Το άρθρο 39 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

[…]

iii) [απόφαση] να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 36·

γ) απόφαση να μην εξετασθεί περαιτέρω η μεταγενέστερη αίτηση σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 34·

[…]

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν τις προθεσμίες και θεσπίζουν τις λοιπές απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής από τον αιτούντα σύμφωνα με την παράγραφο 1.

3. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν εφόσον απαιτείται διατάξεις σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους όσον αφορά:

α) το κατά πόσον η άσκηση προσφυγής σύμφωνα με την παράγραφο 1 επιτρέπει στον αιτούντα να παραμείνει στο οικείο κράτος μέλος καθ' όσο διάστημα εκκρεμεί·

β) τη δυνατότητα να ζητηθούν ασφαλιστικά μέτρα ή μέτρα προστασίας όταν η προσφυγή σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επιτρέπει στον αιτούντα να παραμείνει στο οικείο κράτος μέλος καθ' όσο διάστημα εκκρεμεί· τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι λαμβάνονται αυτοδικαίως ασφαλιστικά μέτρα […]».

2. Οδηγία 2013/32/ΕΕ[4]

7. Το άρθρο 41 της οδηγίας 2013/32 ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής στο έδαφος όταν ένα πρόσωπο:

α) έχει υποβάλει πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, η οποία δεν εξετάζεται περαιτέρω βάσει του άρθρου 40 παράγραφος 5, απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την εκτέλεση απόφασης, η οποία θα οδηγούσε στην άμεση απομάκρυνσή του από το συγκεκριμένο κράτος μέλος· ή

β) υποβάλλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση στο ίδιο κράτος μέλος, μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση κρίνεται απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 5, ή μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία απορρίπτεται η εν λόγω αίτηση ως αβάσιμη.

Τα κράτη μέλη δύνανται να προβαίνουν σε αυτήν την εξαίρεση, μόνο όταν η αποφαινόμενη αρχή θεωρεί ότι η απόφαση επιστροφής δεν θα οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ενωσιακών υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους.

2. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης:

[…]

γ) να παρεκκλίνουν από το άρθρο 46 παράγραφος 8.»

8. Το άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 είναι διατυπωμένο ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

α) απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων:

i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας,

ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2,

iii) που λαμβάνονται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1,

iv) να μη διεξαχθεί εξέταση σύμφωνα με το άρθρο 39·

β) άρνηση να αρχίσει εκ νέου η εξέταση της αίτησης η οποία σταμάτησε σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28·

γ) απόφαση ανάκλησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 45.

[…]

4 — Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 180, σ. 60).

3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την οδηγία 2011/95/ΕΕ, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν εύλογες προθεσμίες και θεσπίζουν τις λοιπές απαιτούμενες διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής από τον αιτούντα σύμφωνα με την παράγραφο 1. Οι προθεσμίες δεν καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος.

[…]

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, τα κράτη μέλη επιτρέπουν στους αιτούντες να παραμείνουν στο έδαφός τους μέχρι να λήξει η προθεσμία εντός της οποίας μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμά τους σε πραγματική προσφυγή και, σε περίπτωση άσκησης εντός της προθεσμίας του εν λόγω δικαιώματος, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

6. Σε περίπτωση απόφασης:

α) με την οποία κρίνεται μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, σύμφωνα με το άρθρο 32 παράγραφος 2, ή αβάσιμη μετά την εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 8 […]·

β) με την οποία κρίνεται μια αίτηση απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 2 στοιχείο α), β) ή δ)·

γ) με την οποία απορρίπτεται η επανεξέταση της υπόθεσης του αιτούντος αφότου έχει σταματήσει, σύμφωνα με το άρθρο 28· ή

δ) μη εξέτασης ή μη πλήρους εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 39,

η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους κρίνεται από δικαστήριο είτε με αίτημα του ενδιαφερόμενου αιτούντος είτε αυτεπάγγελτα, εάν η εν λόγω απόφαση έχει ως αποτέλεσμα την παύση ισχύος του δικαιώματος παραμονής του αιτούντος στο κράτος μέλος και εφόσον, σε τέτοιες περιπτώσεις, το δικαίωμα παραμονής στο κράτος μέλος εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής δεν προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.

[…]

8. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στον αιτούντα να παραμείνει στο έδαφός τους εν αναμονή της έκβασης της διαδικασίας σχετικά με το εάν ο αιτών δύναται ή όχι να παραμείνει στο έδαφος που αναφέρεται στις παραγράφους 6 και 7.

[…]»

Β. *Εθνικό δίκαιο*

9. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του νόμου της 12ης Ιανουαρίου 2007, περί υποδοχής των αιτούντων άσυλο (στο εξής: νόμος περί υποδοχής), ορίζει ότι, «[μ]ε την επιφύλαξη των άρθρων 4, 4/1 και 35/2 του παρόντος νόμου, δικαίωμα σε υλική βοήθεια έχει κάθε αιτών άσυλο από την υποβολή της αιτήσεώς του και καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Σε περίπτωση απορριπτικής αποφάσεως που εκδίδεται κατά το πέρας της διαδικασίας χορηγήσεως ασύλου, η υλική βοήθεια παύει να χορηγείται όταν παρέλθει η προθεσμία εκτελέσεως της κοινοποιηθείσας στον αιτούντα διαταγής να εγκαταλείψει την επικράτεια […]».

10. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του νόμου περί υποδοχής, «[μ]ε ατομικώς αιτιολογημένη απόφαση της υπηρεσίας, ο αιτών άσυλο ο οποίος υποβάλλει δεύτερη αίτηση ασύλου μπορεί να εξαιρεθεί του ευεργετήματος του άρθρου 6, παράγραφος 1, του παρόντος νόμου κατά τη διάρκεια εξετάσεως της αιτήσεώς του εφόσον ο φάκελος δεν έχει διαβιβαστεί από το Γραφείο αλλοδαπών στο Γραφείο προσφύγων και ανιθαγενών […]».

11. Το άρθρο 57, παράγραφος 2, του οργανικού νόμου της 8ης Ιουλίου 1976 για τα δημόσια κέντρα κοινωνικής δράσεως (στο εξής: νόμος περί ΔΚΚΔ) ορίζει ότι «[…] [π]αροχές κοινωνικής πρόνοιας που έχουν χορηγηθεί σε αλλοδαπό ο οποίος ήταν πράγματι δικαιούχος τους κατά τον χρόνο κοινοποιήσεως σε αυτόν διαταγής να εγκαταλείψει την επικράτεια παύουν να χορηγούνται, εξαιρουμένης της έκτακτης ιατρικής περιθάλψεως, την ημέρα κατά την οποία ο αλλοδαπός εγκαταλείπει πραγματικά την επικράτεια και, το αργότερο, την ημέρα λήξεως της προθεσμίας που τάσσεται στη σχετική διαταγή […]».

12. Σύμφωνα με το άρθρο 39/1 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο στην επικράτεια, την παραμονή, την εγκατάσταση και την απέλαση αλλοδαπών (στο εξής: νόμος του 1980), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών, σε συνδυασμό με τα άρθρα 39/2, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, 39/76, 39/82, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, και 57/6/2 του ιδίου νόμου, κατά αποφάσεως να μην εξεταστεί περαιτέρω νέα αίτηση ασύλου μπορούν να ασκηθούν μόνον προσφυγή ακυρώσεως και αίτηση αναστολής κατεπείγοντος χαρακτήρα.

13. Δυνάμει του νόμου της 10ης Απριλίου 2014, περί διαφόρων διατάξεων σχετικών με τη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου ενδίκων διαφορών αλλοδαπών και ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (στο εξής: νόμος του 2014), οι προσφυγές κατά των απορριπτικών μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου αποφάσεων έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα και αποτελούν ένδικα βοηθήματα πλήρους δικαιοδοσίας, από θέσεως σε ισχύ του εν λόγω νόμου, στις 31 Μαΐου 2014. Σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του νόμου του 2014, το νέο νομικό καθεστώς έχει επίσης εφαρμογή στις προσφυγές που είχαν ασκηθεί πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου του 2014 και επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση.

ΙΙ – **Πραγματικά περιστατικά**

14. Ο Abdoulaye Amadou Tall, σενεγαλέζικης υπηκοότητας, υπέβαλε αίτηση ασύλου στο Βέλγιο η οποία απερρίφθη με απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2013. Κατά της εν λόγω απορριπτικής αποφάσεως άσκησε προσφυγή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία κρίθηκε απαράδεκτη με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 2014.

15. Στις 16 Ιανουαρίου 2014 υπέβαλε δεύτερη αίτηση ασύλου επί της οποίας το Γραφείο προσφύγων και ανιθαγενών εξέδωσε, στις 23 Ιανουαρίου 2014, απόφαση περί μη περαιτέρω εξετάσεως της εν λόγω αιτήσεως, στις δε 10 Φεβρουαρίου 2014 του κοινοποιήθηκε διαταγή να εγκαταλείψει τη βελγική επικράτεια.

16. Ο A. A. Tall ελάμβανε, από τις 17 Μαρτίου 2011, παροχές κοινωνικής πρόνοιας του Centre Public d'Action Sociale de Huy (δημόσιο κέντρο κοινωνικής δράσεως του Huy, στο εξής: CPAS de Huy). Λόγω της απορρίψεως της δεύτερης αιτήσεως ασύλου, το CPAS de Huy αποφάσισε την ανάκληση των παροχών αυτών με ισχύ από τις 10 Ιανουαρίου 2014.

17. Ο A. A. Tall άσκησε δύο προσφυγές. Την πρώτη, στις 19 Φεβρουαρίου 2014, κατά της αποφάσεως να μην εξεταστεί περαιτέρω η δεύτερη αίτησή του ασύλου. Τη δεύτερη, στις 27 Φεβρουαρίου 2014, κατά της αποφάσεως του CPAS de Huy, με την οποία κατήγγειλε τη διαφορετική μεταχείριση που επιφυλασσόταν στις προσφυγές κατά των απορριπτικών των αιτήσεων ασύλου αποφάσεων αναλόγως του εάν επρόκειτο για πρώτη ή για μεταγενέστερη αίτηση, υποστήριζε δε ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν είχε στη διάθεσή του αποτελεσματικό ένδικο βοήθημα.

18. Η ασκηθείσα κατά της αποφάσεως του CPAS de Huy προσφυγή έγινε δεκτή από το Tribunal du travail de Liège (τμήμα του Huy), σε ημερομηνία που δεν προσδιορίζεται, με το σκεπτικό ότι οι παροχές κοινωνικής πρόνοιας μπορούσαν να ανακληθούν μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας εθελούσιας αποχωρήσεως που τάχθηκε με τη διαταγή περί απομακρύνσεως από την εθνική επικράτεια. Το CPAS de Huy υποχρεώθηκε, ως εκ τούτου, να καταβάλει στον A. A. Tall τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας που αντιστοιχούσαν στην περίοδο από τις 10 Ιανουαρίου 2014 έως τις 17 Φεβρουαρίου 2014.

19. Ως προς τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας που αφορούν το διάστημα μετά τις 18 Φεβρουαρίου 2014, το Tribunal du travail εκτιμά ότι έναντι της απορριπτικής της δεύτερης αιτήσεώς του αποφάσεως, ο A. A. Tall έχει στη διάθεσή του μόνο προσφυγή ακυρώσεως και τη δυνατότητα να καταθέσει αίτηση αναστολής κατεπείγοντος χαρακτήρα, ένδικα βοηθήματα που δεν μπορούν να διασφαλίσουν επαρκώς το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, καθόσον κατά τη διάρκεια εκδικάσεώς τους οι προσφεύγοντες δεν δικαιούνται ούτε παραμονή ούτε υλική βοήθεια.

III – **Υποβληθέν ερώτημα**

20. Στο πλαίσιο αυτό, το Tribunal du travail υπέβαλε το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Δυνάμει του άρθρου 39/1 του νόμου της 15ης Δεκεμβρίου 1980 σχετικά με την είσοδο στην επικράτεια, την παραμονή, την εγκατάσταση και την απέλαση αλλοδαπών, σε συνδυασμό με τα άρθρα 39/2, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, 39/76, 39/82, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο d, και 57/6/2 του ιδίου νόμου, κατά αποφάσεως να μην εξεταστεί περαιτέρω νέα αίτηση ασύλου μπορούν να ασκούνται μόνον προσφυγή ακυρώσεως και αίτηση αναστολής κατεπείγοντος χαρακτήρα. Συνάδουν τα εν λόγω ένδικα βοηθήματα, στον βαθμό που δεν συνιστούν ένδικα βοηθήματα πλήρους δικαιοδοσίας ούτε έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα και στον βαθμό που, κατά την εξέτασή τους, ο αιτών δεν δικαιούται ούτε παραμονή ούτε υλική βοήθεια, προς τις επιταγές του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85 σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα […], τα οποία προβλέπουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής;»

21. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι, σύμφωνα με την εφαρμοστέα στην υπόθεση εθνική νομοθεσία, ο A. A. Tall δεν μπορεί, μετά τις 18 Φεβρουαρίου 2014, να επωφεληθεί της υλικής βοήθειας την οποία θα δικαιούτο έως την ημερομηνία αυτή ως αιτών άσυλο. Η συνέπεια αυτή αποτελεί ένα εκ των αποτελεσμάτων των προσφυγών που ασκούνται κατά των απορριπτικών δεύτερης αιτήσεως ασύλου αποφάσεων, προσφυγές που διακρίνονται ως προς το σημείο αυτό από τις προσφυγές που ασκούνται κατά της απορριπτικής της πρώτης αιτήσεως ασύλου αποφάσεως, με αποτέλεσμα όσοι προσφεύγουν κατά των απορριπτικών των μεταγενέστερων αιτήσεων αποφάσεων να υφίστανται ενδεχομένως

δυσμενή μεταχείριση σε σχέση με όσους προσφεύγουν κατά της απορριπτικής της πρώτης αιτήσεως αποφάσεως, καθώς και προσβολή του δικαιώματός τους αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, στον βαθμό που στερούνται του δικαιώματος παραμονής και λήψεως της αναγκαίας για την άσκηση της επίμαχης προσφυγής υλικής βοήθειας.

IV – **Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου**

22. Στη διαδικασία μετείχαν ο A. A. Tall, το CPAS de Huy, η Agence Fédérale pour l'Accueil des Demandeurs d'Asile (Ομοσπονδιακός Οργανισμός για την υποδοχή αιτούντων άσυλο, στο εξής: Fedasil), η Βελγική και η Ουγγρική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή. Με εξαίρεση την Ουγγρική Κυβέρνηση και το CPAS de Huy, όλοι οι ανωτέρω παρέστησαν στην επ' ακροατηρίου συζήτηση της 6ης Μαΐου 2015, στο πλαίσιο της οποίας κλήθηκαν από το Δικαστήριο να εκφράσουν την άποψή τους ως προς την πιθανή επιρροή της αποφάσεως Abdida [5] στην απάντηση επί του υποβληθέντος από το αιτούν δικαστήριο ερωτήματος.

V – **Επιχειρήματα**

23. Ο A. A. Tall υποστηρίζει ότι το προβλεπόμενο από το βελγικό δίκαιο ένδικο βοήθημα κατά των απορριπτικών των μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου αποφάσεων δεν παρέχει τις απαιτούμενες από το άρθρο 47 του Χάρτη και το άρθρο 39 της οδηγίας 2005/85 εγγυήσεις αποτελεσματικότητας, ήτοι: ανασταλτικός χαρακτήρα, πλήρη δικαιοδοσία και ουσιαστική δυνατότητα προσβάσεως.

24. Στη διαπίστωση αυτή κατέληξε το βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο με την απόφαση 1/2014 της 16ης Ιανουαρίου 2014, συνεπεία της οποίας ο εθνικός νομοθέτης θέσπισε τον νόμο του 2014, βάσει του οποίου οι προσφυγές που ασκούνται κατά των απορριπτικών των μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου αποφάσεων έχουν, από τις 31 Μαΐου 2014, ανασταλτικό αποτέλεσμα και είναι πλήρους δικαιοδοσίας.

25. Όσον αφορά την επιρροή της νομολογίας Abdida στην υπό κρίση υπόθεση, ο A. A. Tall απαντά καταφατικώς στο ερώτημα αυτό, υποστηρίζοντας ότι, σύμφωνα με την εν λόγω νομολογία, τόσο η προηγουμένη του νόμου του 2014 νομοθεσία όσο και ο τελευταίος αυτός νόμος αντίκεινται στο δίκαιο της Ένωσης.

26. Το CPAS de Huy ισχυρίζεται ότι ο νόμος του 2014 κατέστησε κενό περιεχομένου το προδικαστικό ερώτημα, καθώς, δυνάμει των μεταβατικών διατάξεών του, το νέο καθεστώς έχει επίσης εφαρμογή στις προσφυγές που, όπως αυτή του A. A. Tall, είχαν ασκηθεί πριν τεθεί σε ισχύ ο εν λόγω νόμος και επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση.

27. Τόσο η Fedasil όσο και η Βελγική Κυβέρνηση συμμερίζονται την άποψη του CPAS de Huy, το οποίο υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, το προδικαστικό ερώτημα πρέπει να κριθεί απαράδεκτο. Κατά τα λοιπά, η Βελγική Κυβέρνηση αναφέρει ότι ο A. A. Tall κλήθηκε στις 4 Ιουνίου 2014 να καταθέσει νέα προσφυγή η οποία θα εκδικαζόταν σύμφωνα με τον νόμο του 2014 και ενημερώθηκε ότι, εάν δεν προέβαινε σε κατάθεση νέας προσφυγής, η κατά τον χρόνο εκείνο εκκρεμής προσφυγή θα εξεταζόταν, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τον νόμο του 2014.

28. Ως προς τη νομολογία Abdida, η Βελγική Κυβέρνηση εκτιμά ότι δεν μπορεί να ασκήσει εν προκειμένω επιρροή, καθόσον στην υπόθεση εκείνη το επίμαχο ζήτημα δεν ήταν η οδηγία 2005/85, αλλά η αποκαλούμενη «οδηγία περί επιστροφής» [6], ο δε A. A. Tall ήταν και παραμένει αιτών άσυλο.

5 — C-562/13, EU:C:2014:2453.

6 — Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348, σ. 98).

29. Από την πλευρά της, η Ουγγρική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η επίμαχη εθνική νομοθεσία δεν είναι ασύμβατη προς το δίκαιο της Ένωσης. Κατά την κρίση της, το επίμαχο ένδικο βοήθημα δεν θα μπορούσε, βάσει των χαρακτηριστικών του, να στερήσει από τον A. A. Tall το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, δεδομένου ότι, όπως κρίθηκε στην υπόθεση Samba Diouf[7], οι διαδικασίες που προβλέπονται στην οδηγία 2005/85 αποτελούν τις ελάχιστες προδιαγραφές και ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν περιθώριο εκτιμήσεως για την προσαρμογή τους στις ιδιαιτερότητες του εθνικού δικαίου τους.

30. Η Ουγγρική Κυβέρνηση ισχυρίζεται, επιπλέον, ότι η οδηγία 2013/32 περιέχει λεπτομερέστερες διατάξεις σε σχέση με το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά αποφάσεων απορριπτικών μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου, θεσπίζουσα κανόνες που, κατά την κρίση της κυβερνήσεως αυτής, επιβεβαιώνουν τον εξαιρετικό χαρακτήρα των μεταγενέστερων αιτήσεων όσον αφορά το δικονομικό σύστημα, σε αντίθεση προς τις αρχικές αιτήσεις.

31. Επικουρικώς, η Επιτροπή αναφέρεται στο ζήτημα ουσίας, επισημαίνοντας ότι, κατά την κρίση της, η απορρέουσα από τη σκέψη 61 της αποφάσεως Samba Diouf[8] νομολογία εφαρμόζεται πλήρως στην περίπτωση τόσο της προκαταρκτικής εξετάσεως μεταγενέστερης αιτήσεως όσο και της αποφάσεως να μην εξεταστεί η ίδια περαιτέρω για τους λόγους που μνημονεύονται στο άρθρο 32, παράγραφοι 3 και 4, της οδηγίας 2005/85. Κατά την Επιτροπή, για τη διασφάλιση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής απαιτείται το εθνικό δικαστήριο να διαθέτει εξουσία ελέγχου της νομιμότητας –τόσο από πραγματική όσο και από νομική άποψη– της αποφάσεως, εξακριβώνοντας τη βασιμότητα των λόγων που οδήγησαν την αρμόδια αρχή να κρίνει την αίτηση αβάσιμη ή καταχρηστική.

32. Ωστόσο, η Επιτροπή, καίτοι αναγνωρίζει τις διαφορές που υφίστανται μεταξύ της περιπτώσεως του M. Abdida και αυτής του A. A. Tall, εκτιμά, εντούτοις, ότι οι αρχές που εφάρμοσε το Δικαστήριο για την επίλυση της διαφοράς εκείνης μπορούν να τύχουν εφαρμογής για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς.

33. Ως προς το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το άρθρο 39, παράγραφος 3, στοιχεία α′ και β′, της οδηγίας 2005/85 καταλείπει στα κράτη μέλη την ευθύνη να καθορίζουν κανόνες σύμφωνους προς τις διεθνείς υποχρεώσεις τους και τους παρέχει τη δυνατότητα να αποφασίζουν εάν η προσφυγή κατά αποφάσεως απορριπτικής μεταγενέστερης αιτήσεως θα έχει, ή όχι, αυτομάτως ανασταλτικό αποτέλεσμα. Κατά την Επιτροπή, ο μη αυτόματος χαρακτήρας του ανασταλτικού αποτελέσματος δικαιολογείται από το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη επωφεληθεί μιας πρώτης πλήρους εξετάσεως της πρώτης αιτήσεώς του ασύλου στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας και ότι είχε στη διάθεσή του όλες τις δυνατότητες προσφυγής κατά της απορριπτικής της αιτήσεως αυτής αποφάσεως, οι δε μεταγενέστερες αιτήσεις αποσκοπούσαν αποκλειστικώς στην προσκόμιση σχετικών στοιχείων ή δεδομένων που δεν μπορούσαν να προσκομιστούν επ’ ευκαιρία της πρώτης αιτήσεως.

34. Βάσει όλων των προεκτεθέντων, το παρεχόμενο στα κράτη μέλη περιθώριο πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη και των νομολογιακών αρχών. Η Επιτροπή υπενθυμίζει συναφώς ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει τονίσει ότι, για να είναι αποτελεσματική, η προσφυγή κατά αποφάσεως περί απελάσεως σε περίπτωση που ελλοχεύει κίνδυνος παραβάσεως του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) πρέπει, κατ’ αρχήν, να έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, μολονότι δέχεται ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η αναστολή μπορεί να μην είναι αυτόματη, ήτοι, επιβαλλόμενη από τον νόμο, αλλά διατασσόμενη από το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η νομολογία αυτή έχει ενσωματωθεί στο άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32 και, ως εκ τούτου, προτείνει να υιοθετεί μια σύμφωνη προς το άρθρο αυτό ερμηνεία του άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85, ώστε να αντληθεί το συμπέρασμα ότι τα κράτη

7 — Υπόθεση C-69/10, EU:C:2011:524.

8 — Υπόθεση C-69/10, EU:C:2011:524.

μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι η προσφυγή κατά της απορριπτικής της μεταγενέστερης αιτήσεως ασύλου αποφάσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, υπό τον όρο ότι τούτο δεν συνεπάγεται κίνδυνο απελάσεως, περίσταση που πρέπει να μπορεί να εκτιμάται από δικαστήριο κατόπιν αιτήσεως του θιγόμενου προσώπου ή αυτεπαγγέλτως, η δε παραμονή του τελευταίου στην επικράτεια πρέπει να επιτρέπεται έως την περάτωση της διαδικασίας.

VI – **Εκτίμηση**

35. Τόσο το CPAS de Huy και η Fedasil όσο και η Επιτροπή και η Βελγική Κυβέρνηση εκτιμούν ότι η κατόπιν της υποβολής του προδικαστικού ερωτήματος τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του αντικειμένου του. Κατά την κρίση τους, η θέση σε ισχύ του νόμου του 2014 είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του αντικειμένου του υποβληθέντος ερωτήματος στον βαθμό που, δυνάμει της τροποποιήσεως που επέφερε ο νόμος αυτός, οι ασκούμενες κατά αποφάσεων απορριπτικών μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου προσφυγές έχουν πλέον ανασταλτικό αποτέλεσμα, κάτι που συνεπάγεται τη διατήρηση της υλικής βοήθειας κατά τη διάρκεια της εκδικάσεώς τους. Επιπλέον, σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του νόμου του 2014, το νέο καθεστώς έχει εφαρμογή στις προσφυγές που ήταν εκκρεμείς κατά τη θέση σε ισχύ του εν λόγω νόμου. Πράγματι, όπως προβάλλει η Βελγική Κυβέρνηση, στον A. A. Tall παρασχέθηκε η δυνατότητα καταθέσεως νέας προσφυγής, μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου του 2014, ενώ ενημερώθηκε ότι, εάν δεν το έπραττε, η προσφυγή που είχε ασκήσει πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού και η οποία ήταν ακόμη εκκρεμής θα εκδικαζόταν, σε κάθε περίπτωση, με το νέο σύστημα.

36. Το αιτούν δικαστήριο κλήθηκε, σε προσήκοντα χρόνο, από το Δικαστήριο να εκφέρει κρίση ως προς τις συνέπειες της νέας νομοθεσίας στην ενώπιόν του εκκρεμούσα υπόθεση. Στις 19 Ιανουαρίου το Tribunal du travail απάντησε ότι η υπόθεση της κύριας δίκης παραμένει, όσον αφορά την περίοδο από τις 18 Φεβρουαρίου 2014 έως τις 31 Μαΐου 2014, εκκρεμής και ότι διατηρεί την αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως [9].

37. Αποτελεί πάγια νομολογία του Δικαστηρίου ότι, σύμφωνα με το περιεχόμενο και την οικονομία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, «η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως προϋποθέτει ότι εκκρεμεί πράγματι διαφορά ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της οποίας αυτά καλούνται να εκδώσουν απόφαση που θα λαμβάνει υπόψη την προδικαστική απόφαση» [10].

38. Είναι αληθές ότι, «στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, εναπόκειται αποκλειστικώς στον εθνικό δικαστή που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της εκδοθησόμενης δικαστικής αποφάσεως, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο» [11].

9 — Η απάντηση του δικαστηρίου είναι η εξής:
«Η διαφορά παραμένει εκκρεμής ενώπιον του Tribunal du travail de Liège – Τμήμα του HUY όσον αφορά την περίοδο από τις 18/02/2014 έως τις 31/05/2014, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του νόμου της 10ης Απριλίου 2014. Κατά τη συζήτηση της 5ης Νοεμβρίου 2014 αποφασίστηκε η εκ νέου εγγραφή της υποθέσεως στον κατάλογο εκκρεμών υποθέσεων, εν αναμονή της αποφάσεως του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

10 — Υπόθεση Di Donna (C-492/11, EU:C:2013:428, σκέψη 26), με παραπομπή στην απόφαση García Blanco (C-225/02, EU:C:2005:34, σκέψη 27, και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

11 — Υπόθεση Di Donna (C-492/11, EU:C:2013:428, σκέψη 24).

39. Παρόλα αυτά, δεν είναι λιγότερο αληθές ότι στην υπό κρίση υπόθεση είναι πολύ δύσκολο να μην συμμεριστώ τη θέση του CPAS de Huy, της Fedasil, της Βελγικής Κυβερνήσεως και της Επιτροπής υπό την έννοια ότι το υποβληθέν από το αιτούν δικαστήριο ερώτημα έχει καταστεί υποθετικό, καθώς ο A. A. Tall έχει πλέον δικαίωμα προσφυγής με τα χαρακτηριστικά που αξίωνε να έχει η προσφυγή που είχε ασκήσει πριν από τη θέση σε ισχύ του νόμου του 2014, ήτοι, με ανασταλτικό αποτέλεσμα, πλήρους δικαιοδοσίας και ενισχυμένη αποτελεσματικότητα λόγω της δυνατότητας προσβάσεως σε υλική βοήθεια κατά τη διάρκεια της εξετάσεώς της.

40. Πράγματι, σύμφωνα με την τροποποίηση που επέφερε ο νόμος του 2014, οι προσφυγές που ασκούνται κατά των απορριπτικών των μεταγενέστερων αιτήσεων ασύλου αποφάσεων είναι πλέον, κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του νόμου αυτού, στις 31 Μαΐου 2014, πλήρους δικαιοδοσίας και έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα, ενώ διασφαλίζεται υλική βοήθεια στους προσφεύγοντες κατά τη διάρκεια της εκδικάσεώς τους. Το νέο αυτό καθεστώς δεν έχει εφαρμογή μόνο στις αιτήσεις που υποβλήθηκαν μετά την 31η Μαΐου 2014, αλλά, δυνάμει των μεταβατικών διατάξεων του ίδιου του νόμου του 2014, και σε αυτές που τελούσαν υπό εξέταση κατά την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με την προηγούμενη νομοθεσία.

41. Κατά συνέπεια, το υποβληθέν από το Tribunal du travail ερώτημα περί του εάν το εφαρμοστέο πριν από τη θέσπιση του νόμου του 2014 νομικό καθεστώς συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης έχει καταστεί παντελώς κενό περιεχομένου στον βαθμό που, ακριβώς, το καθεστώς εκείνο δεν μπορεί πλέον να έχει εφαρμογή στην κύρια δίκη. Η ασκηθείσα από τον A. A. Tall και εκκρεμής στην κύρια δίκη προσφυγή πρέπει πλέον, κατ' επιταγήν του νόμου του 2014, να εκδικαστεί ως προσφυγή πλήρους δικαιοδοσίας και με ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο δε A. A. Tall δικαιούται, ενδεχομένως, επαρκή υλική βοήθεια κατά τη διάρκεια της εκδικάσεώς της.

42. Βεβαίως, παρά ταύτα, το Tribunal du travail εμμένει στη λυσιτέλεια του ερωτήματος. Το πράττει, ωστόσο, χωρίς να προβάλει κάποιο σχετικό λόγο, αλλά επισημαίνει απλώς και μόνον ότι η διαφορά παραμένει εκκρεμής ενώπιόν του «όσον αφορά την περίοδο από τις 18 Φεβρουαρίου 2014 έως τις 31 Μαΐου 2014, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του νόμου της 10ης Απριλίου 2014» και ότι έχει αποφασίσει να αναστείλει τη διαδικασία «αναμένοντας την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

43. Σε μια προσπάθεια να γίνουν αντιληπτοί οι λόγοι που ενδεχομένως στηρίζουν την απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο A. A. Tall είχε στερηθεί κατά το παρελθόν την υλική βοήθεια που αντιστοιχούσε στην περίοδο από τις 18 Φεβρουαρίου έως τις 31 Μαΐου 2014, ήτοι για χρονικό διάστημα προγενέστερο της θέσεως σε ισχύ του νόμου του 2014, ενώ η αναδρομική ισχύς του νόμου του 2014 ενδέχεται να μην εκτείνεται έως του σημείου να παρασχεθεί πρόσβαση στη βοήθεια αυτή και σε όσους είχαν ασκήσει προσφυγή σύμφωνα με το ισχύον έως τις 31 Μαΐου 2014 νομικό καθεστώς.

44. Με άλλα λόγια, ενώ δεν χωρεί αμφιβολία ότι η ασκηθείσα από τον A. A. Tall προσφυγή εξετάζεται, μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου του 2014, σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία –η οποία περιλαμβάνει τη δυνατότητα χορηγήσεως υλικής βοήθειας από την 31η Μαΐου 2014–, ενδεχομένως να μην είναι τόσο σαφές ότι ο A. A. Tall μπορεί, σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, να διεκδικήσει επίσης τη βοήθεια που είχε παύσει να λαμβάνει εξαιτίας της προηγούμενης νομοθεσίας. Εάν τούτο συνέτρεχε, το ερώτημα σχετικά με τη συμβατότητα της προηγούμενης του νόμου του 2014 νομοθεσίας προς το δίκαιο της Ένωσης θα ήταν λυσιτελές, καθώς σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, θα ήταν πιθανό να δικαιούται πλέον ο A. A. Tall τη βοήθεια την οποία, κατά την επίμαχη περίοδο, είχε στερηθεί, κατ' εφαρμογήν της προηγούμενης νομοθεσίας.

45. Ωστόσο, από τις παρεμβάσεις των διαδίκων κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση κατέστη αρκούντως σαφές ότι ο νόμος του 2014 έχει πλήρη αναδρομική εφαρμογή· δηλαδή, έχει εφαρμογή και όσον αφορά το ζήτημα της υλικής βοήθειας, με αποτέλεσμα, μετά τη θέση του σε ισχύ, να έχει ο A. A. Tall δικαίωμα, όχι μόνο σε προσφυγή πλήρους δικαιοδοσίας με ανασταλτικό αποτέλεσμα, αλλά, επίσης, στη βοήθεια που, ενδεχομένως, του αναλογούσε κατά την περίοδο από τις 18 Φεβρουαρίου 2014 έως τις 31 Μαΐου 2014.

46. Τούτο προκύπτει, πράγματι, από τις πληροφορίες που παρέσχε η Fedasil κατά την παρέμβασή της στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, τις οποίες επιβεβαίωσε η Βελγική Κυβέρνηση. Από τη συζήτηση που διημείφθη μεταξύ των διαδίκων ως προς το σημείο αυτό προκύπτει ότι το πρόβλημα δεν εστιάζεται, σε τελική ανάλυση, τόσο στο εάν τα αναδρομικά αποτελέσματα του νόμου του 2014 εκτείνονται και στις παροχές –σημείο ως προς το οποίο δεν προβλήθηκαν επιχειρήματα περί του αντιθέτου– όσο στον υπολογισμό του ποσού των παροχών που έπαυσε να λαμβάνει ο A. A. Tall κατά την επίμαχη περίοδο και στις οποίες έχει πλέον δικαίωμα δυνάμει της νέας νομοθεσίας. Το πρόβλημα συνοψίζεται, επομένως, σε τελική ανάλυση, στον καθορισμό των συστατικών στοιχείων της υλικής βοήθειας η οποία, λόγω της φύσεώς της, δεν θα μπορούσε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, να αποκατασταθεί in natura, αλλά μόνον κατ' αντιστοιχίαν, με αποτέλεσμα να απαιτείται υπολογισμός που να λαμβάνει υπόψη του τις συγκεκριμένες περιστάσεις στις οποίες τελούσε ο A. A. Tall, ζήτημα που οφείλει να σταθμίσει και να επιλύσει το αιτούν δικαστήριο.

47. Ο A. A. Tall είναι ο μόνος από τους μετέχοντες στη διαδικασία που δεν συμμερίζεται τη θέση αυτή, καθότι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προέβαλε, αφενός, ότι το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προβλεφθείσας με τον νόμο του 2014 προσφυγής δεν έχει αναδρομικό αποτέλεσμα, και, αφετέρου, ότι εξακολουθεί να έχει εφαρμογή το άρθρο 4 του νόμου περί υποδοχής των αιτούντων άσυλο, δυνάμει του οποίου οι αρχές δύνανται να μη χορηγούν κάθε είδους βοήθεια σε όσους υποβάλλουν δεύτερη αίτηση ασύλου. Ωστόσο, όλα συνηγορούν υπέρ του ότι το νέο νομικό καθεστώς έχει εξαλείψει, σε όλα τους τα σημεία, τις διαφορές που υφίσταντο παλαιότερα μεταξύ εκείνων που υπέβαλλαν άπαξ αίτηση ασύλου και εκείνων που υπέβαλλαν μεταγενέστερες αιτήσεις, τούτο δε τόσο σε σχέση με τον ανασταλτικό χαρακτήρα της προσφυγής όσο και με το δικαίωμα λήψεως των παροχών.

48. Το συμπέρασμα αυτό, το οποίο αντλήθηκε από τις πληροφορίες που προσκόμισαν οι μετέχοντες στη διαδικασία κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως και από τον διάλογο που ακολούθησε σχετικώς, επιβεβαιώνεται περαιτέρω από την απόφαση που εξέδωσε το βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο στις 7 Μαΐου 2015, με την οποία κρίθηκε ότι η διαφορετική μεταχείριση που επιφυλασσόταν σε αμφότερες τις κατηγορίες των αιτούντων άσυλο ήρθη με τον νόμο του 2014 [12].

49. Τέλος, εάν, όπως όλα συνηγορούν, η αναδρομική ισχύς του νόμου του 2014 καταλαμβάνει εξίσου και τις παροχές που είχαν παύσει να λαμβάνονται κατά την επίμαχη περίοδο, είναι, κατά την κρίση μου, σαφές ότι το υποβληθέν από το Tribunal du travail ερώτημα έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, καθώς αναφέρεται σε εθνική νομοθεσία η οποία, βάσει των ανωτέρω, δεν έχει πλέον εφαρμογή, σε όλα της τα σημεία, στην περίπτωση του A. A. Tall, ο οποίος έχει, από τις 31 Μαΐου 2014, τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή, της οποίας τα χαρακτηριστικά ανταποκρίνονται σε εκείνα που, κατά την εκτίμηση του Tribunal du travail, επιβάλλουν η οδηγία 2005/85 και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12 — Απόφαση 56/2015 της 7ης Μαΐου 2015. Ο A. A. Tall ανέφερε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι το βελγικό Συνταγματικό Δικαστήριο επρόκειτο να εκδώσει την απόφαση αυτή την επόμενη ημέρα.

50. Επιπλέον, είναι προφανές ότι το αντικείμενο του υποβληθέντος από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικού ερωτήματος δεν μπορεί να διευρυνθεί ούτως ώστε να συμπεριλάβει και τον νόμο του 2014. Τούτο προφανώς επιδίωξε ο A. A. Tall κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, καθόσον κατέκρινε τον εν λόγω νόμο και προέβαλε ότι και το νέο νομικό καθεστώς δεν συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης. Η προσέγγιση αυτή είναι, πέραν πάσης αμφιβολίας, απολύτως απαράδεκτη, καθότι το ερώτημα πρέπει να περιοριστεί αυστηρώς στους όρους υπό τους οποίους ετέθη από το Tribunal du travail, το οποίο ουδόλως ήγειρε ζήτημα σχετικά με τον νόμο του 2014.

51. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα έχει καταστεί άνευ αντικειμένου και ότι παρέλκει η επί της ουσίας απάντησή του.

VII – **Πρόταση**

52. Βάσει των προεκτεθεισών εκτιμήσεων, προτείνω στο Δικαστήριο να κηρύξει απαράδεκτο το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα λόγω εξαλείψεως του αντικειμένου του.